

Jatkuva oppiminen työelämässä

13.10.2020 Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen
työryhmä

Valmistelun taustat

- Pyyntö jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän sihteeristöltä TYÖ2030-ohjelmalle valmistella osaamisen kehittämistä ja työssäoppimista koskevia linjausehdotuksia.
- TYÖ2030-ohjelma toteutti kyselyn työelämän jatkuvan oppimisen haasteista, tavoitteista ja keinoista. Kyselyyn saatiin työmarkkinajärjestöjen yhteinen vastaus, Suomen Yrittäjien vastaus ja TEM:n vastaus.
- Kyselyn yhteenveto on esitelty toukokuussa seurantaryhmässä ja parlamentaarisessa työryhmässä (14.5.)

Valmistelun taustat 2

- TYÖ2030-ohjelman työjaostossa (17.8.2020) koottiin pienryhmä valmistelemaan näkemyksiä osaamisen kehittämisestä ja työssä oppimisesta jatkuvan oppimisen parlamentaarisen ryhmän sihteeristön pyynnön mukaisesti.
- STM pyysi TEM:tä vetämään k.o. pienryhmän.
- Pienryhmässä ovat olleet mukana seuraavat tahot: TEM, STM, OKM, TTL, TTK, EK/Palta, STTK, SY ja Sitra
- Pienryhmässä valmisteltiin ehdotuksia jatkuvan oppimisen edistämiseksi työelämässä.

Tavoitteet

- vauhdittaa toimintatapojen uudistamista ja uuden teknologian hyödyntämistä työpaikoilla
- vahvistaa yhteistoimintaan ja luottamukseen perustuvaa työkulttuuria sekä
- nostaa Suomi digiaikakauden johtavaksi työelämäinnovaatioiden kehittäjäksi ja
- työhyvinvointi Suomessa maailman parhaaksi vuoteen 2030 mennessä.

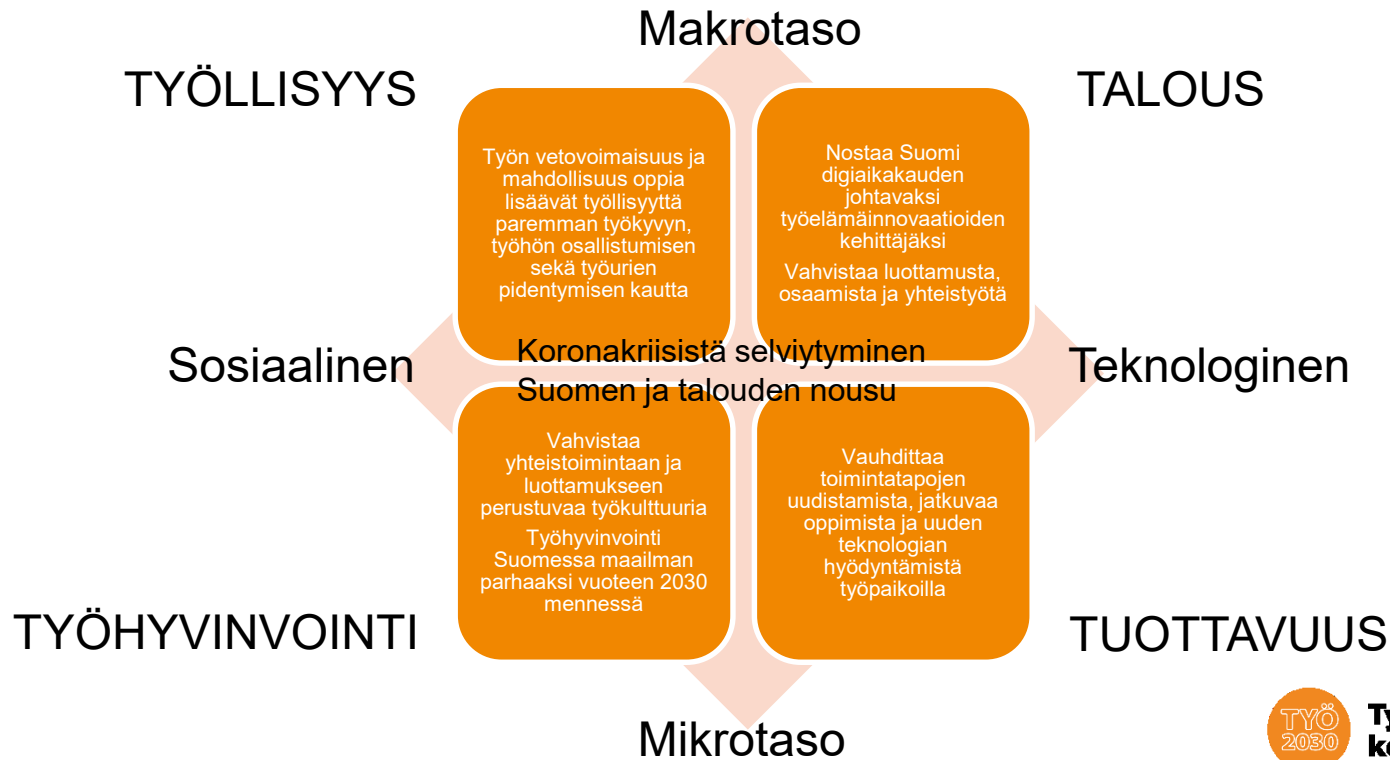
Toimintakokonaisuudet

1. Toimialahankkeet
2. Aluepilotit
3. Koronakriisistä toipuminen ja paluu uuteen normaaliin
4. Johtamisverkosto
5. Työelämäinnovaatioiden vauhdittaminen ja tuki työpaikoille
6. Työelämän tilannekuva

Tiekartta

- Ohjelman tiekartta vuoteen 2030 saakka rakennetaan syksyn 2020 aikana
- Työssä hyödynnetään Työterveyslaitoksen ja muiden toimijoiden skenaarioita

Ohjelman tavoitteet ja hyödyt (julkinen arvo)

Teknologian ja työn murros näkyy jo selvästi työpaikoilla

Digitaalisten palvelujen, tekoälyn, automaation ja robottien hyödyntäminen

Töiden sisältö muuttuu ja kehittyy

Syntyy uusia töitä

Vanhoja töitä häviää

Uudistuminen

Oppiva yhteisö

Tarvittava osaaminen karttuu työtä tekemällä

Ammatillinen lisäkoulutus

Jatkuva oppiminen

Uusien työn organisointitapojen, alustojen itseohjautuvuuden, verkostojen ja joukkojen hyödyntäminen

Työn kehittämistä työpaikoilla ja ekosysteemeissä on tarpeen tukea ja vauhdittaa

Työpaikkavirrat

Työikäiset koulutuksesta, perhevapailta, kotimaasta, ulkomailta ym.

Työntekijävirrat

Kohti yritysten menestystä

Kohti kestäväää ja inhimillistä

Kaikkien osaamista tarvitaan

Kohti yksilöllisiä ja parempia työuria

1. Yhteiskunnan kantokyky
2. Yritysten kyky tuottaa arvoa asiakkailleen
3. Tulokselliset ja kehittyvät julkiset palvelut
4. Hyvinvointi yhteiskunnassa ja työpaikoilla

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämishjelma

Oppiva työelämä

Oppiva
työyhteisö

Oppimisen
alusta

Uusi osaaminen
Tuottavuus
Kilpailukyky

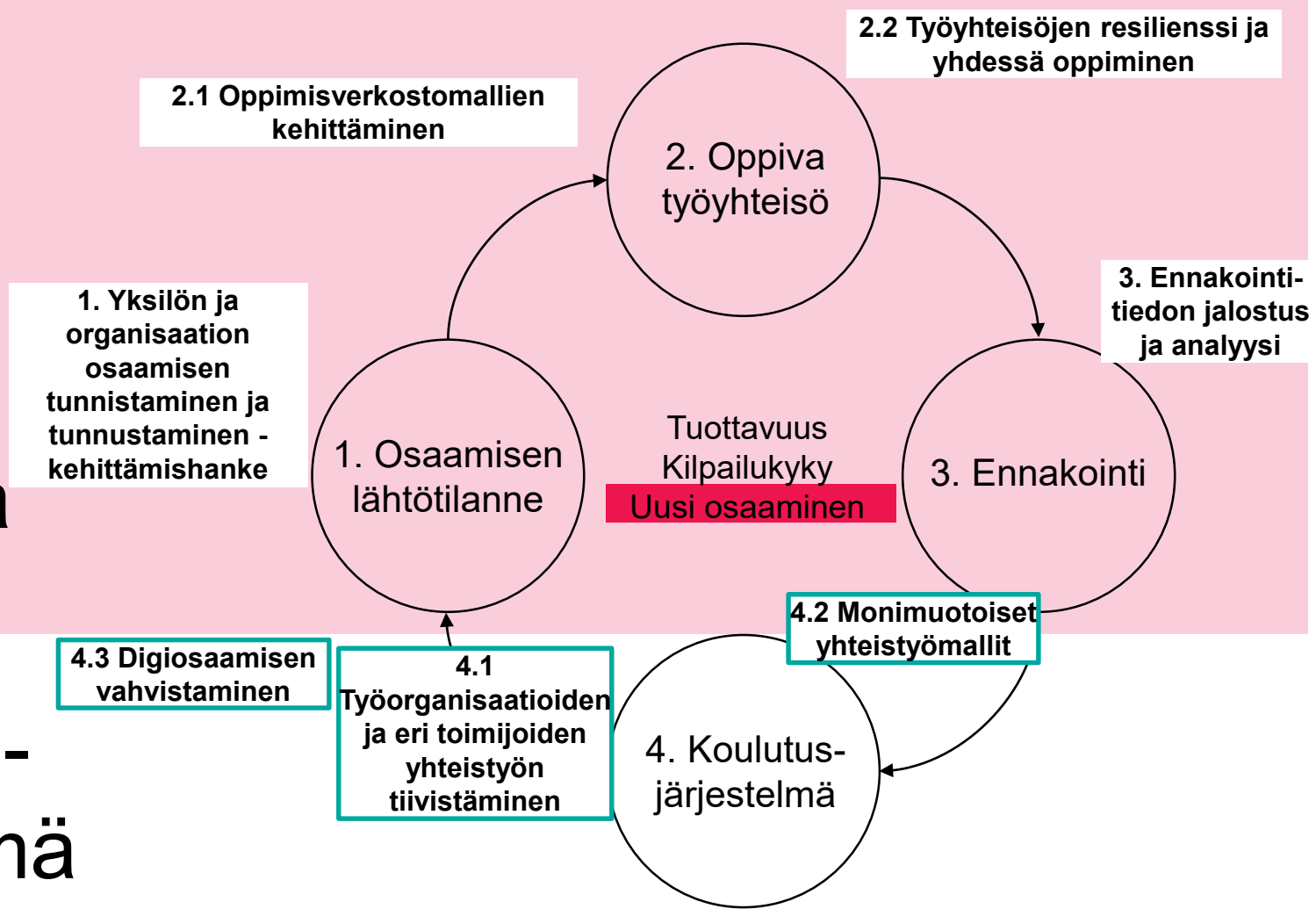
Koulutus-
järjestelmä

Oppiva työelämä

Rajapinta

Osaamisjärjestelmä

1. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Yksilön ja organisaation osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen –kehittämishanke

- Tuetaan yksilön ja organisaation kykyä tunnistaa, sanoittaa ja tehdä näkyväksi omaa osaamistaan osana motivaation edistämistä.
- Kartoitetaan keskeisimmät olemassa olevat osaamisen tunnistamisen välineet ja mittarit ja hyödynnetään niitä jatkotyössä.
- Kehitetään osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen mittareita ja välineitä, joilla saadaan näkyväksi **muualla kuin koulutusjärjestelmässä hankittu osaaminen**, jota tutkinnot eivät tunnista. Usein kyse on työn arjessa syntyneestä ajankohtaisesta osaamisesta.
- Tehdään kokeiluja, joissa testataan uusimman teknologian, kuten esimerkiksi tekoälyn, hyödyntämismahdollisuuksia osaamisen tunnistamisessa. Tavoitteena on luoda työelämätoimijoille välineitä uusimman osaamisen tunnistamiseen ja hyödyntämiseen.

2. Oppiva työyhteisö

Tavoite: yhä useampi työyhteisö on sellainen, että siellä voi jatkuvasti oppia uutta. Tavoitteena on myös kokeilu-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen työyhteisöissä.

- **2.1 Oppimisverkostomallien kehittäminen**
- **2.2 Työyhteisöjen resilienssi ja yhdessä oppiminen – keskeinen tulevaisuuskyvykkyys**

2.1 Oppimisverkostomallien kehittäminen

- Tuetaan toimialojen sisäistä ja toimialojen välistä yhteistyötä osaamisen kehittämiseksi hyödyntäen kansallisia ja kansainvälisiä esimerkkejä.
- TYÖ2030-toimialahankkeissa testataan mahdollisuuksia kehittää yhteisiä oppimisverkostoja.

2.2 Työyhteisöjen resilienssi ja yhdessä oppiminen – keskeinen tulevaisuuskyvykkyys

- Luodaan edellytyksiä työyhteisöjen resilienssin ja tulevaisuuskyvykkyuden vahvistamiseksi.
 - Johtaminen luo puitteet ja luottaa työyhteisöä tulevaisuuteen
 - Työ on entistä enemmän oppimista. Erilaisten oppimiskäsitysten avartaminen ja erilaisten oppimistapojen tunnistaminen on keskeistä
 - Työpaikoilla on tarpeen vahvistaa kaikkien työntekijöiden mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen
 - Yhdessä oppimisen edistäminen ja työyhteisöjen uudistumisen tukeminen olemassa olevien vahvuuksien kautta toisilta oppien ja yli toimialarajojenkin
 - Huomioidaan myös pk-yritysten ja pienten työyhteisöjen tukeminen uudistumisessa
 - TYÖ2030-ohjelma edistää näitä tavoitteita
- Yhdessä oppimista ja uudistumista edistetään toimintatapojen ja palveluiden kehittämisen sekä kokeilukulttuurin avulla. Tuetaan toimialojen sisäistä kehittämistyötä.

2.2 jatkuu

- Muutososaamista vahvistetaan työyhteisöissä mm. seuraavien osaamisten kautta:
 - Rekrytointi- ja perehdytysosaaminen
 - Osaamisen johtaminen
 - Digiosaaminen
 - Työhyvinvointi-, työterveys- ja työturvallisuusosaaminen
 - Monimuotoisuusosaaminen
 - Kestävään kehitykseen liittyvä osaaminen
 - Ennakointiosaaminen

3. Ennakointi

Ennakointitiedon jalostus ja analyysi

- Parannetaan ennakointitoimijoiden ja työelämän- ja tulevaisuudentutkimuksen yhteistyötä sekä vahvistetaan eri toimijoiden kykyä analysoida syntynyttä tietoa yhdessä.
- Ennakoinnin fokus teemoissa: osaamistarpeet, työelämän murros, tulevaisuus.
- Hyödynnetään toimialojen yhteistyötä ennakointityössä ja tiedon levittämisessä.
- Ennakointitiedon paremmasta käytöstä syntyy jatkuvasti päivittyvä tilannekuva.
- Linkitetään osaamisen ennakointi TYÖ2030-ohjelmassa tehtävään tulevaisuusskenaariotyöhön ja ministeriöiden ennakointityöhön.

4. Työelämän ja osaamisjärjestelmän yhteys

- **4.1 Työorganisaatioiden ja eri toimijoiden yhteistyön tiivistäminen**
- **4.2 Monimuotoisten yhteistyömallien kehittäminen ja levittäminen**
- **4.3 Digiosaamisen ja urasuunnittelutaitojen vahvistaminen läpi elämän ja erityisesti työuran ajan**

4.1 Työorganisaatioiden ja eri toimijoiden yhteistyön tiivistäminen

- Koulutus- ja työelämäpalvelujen kirjon näkyväksi tekeminen yrityksille monenkeskisen yhteistyön edistämiseksi.
- Vahvistetaan työorganisaatioiden kykyä hyödyntää eri tahojen tuottamia osaamisen kehittämistä tukevia palveluja.
 - Tuetaan työyhteisöjä toimimaan entistä laajemmin oppimisympäristöinä
 - Tuetaan uudenlaisia oppilaitosten ja työyhteisöjen yhteistyömuotoja
 - Kehitetään toimintamalleja, joiden avulla ihmiset löytävät osaamisen kehittämistarjonnan ja tunnistavat osaamistarpeensa
- Oppilaitosten työelämäpalveluja ja alueellisten verkostojen roolia vahvistetaan.

4.2 Monimuotoisten yhteistyömallien kehittäminen ja levittäminen kohtaanto-ongelmien helpottamiseksi

- Vastataan alueiden ja toimialojen erilaistuviin tarpeisiin joustavilla toteutusmalleilla. Näin turvataan osaamisen ja osaajien saatavuus erilaisilla alueilla.
- Lisätään nuorten työelämä tietoutta eri koulutusasteilla kehittämällä yhteistyön muotoja työorganisaatioiden ja työelämätoimijoiden kanssa työelämäkokemuksen ja taitojen kartuttamiseksi tukemaan urasuunnittelua ja valintoja.

4.3 Digiosaamisen ja urasuunnittelutaitojen vahvistaminen läpi elämän ja erityisesti työuran ajan

- Resursoidaan laaja-alaisten digitaalisten taitojen kehittäminen. Tämä linkittyy:
 - organisaatioiden uudistumiseen
 - yksilöiden työelämä- ja urasuunnittelutaitoihin sekä elinikäisen ohjauksen strategiaan suosituksiin
- Luodaan yksin työskenteleville suunnattu digituen toimintamalli matalan kynnyksen palvelun periaatetta noudattaen.
- Oppilaitokset ja osaamispalveluiden tuottajat eri tasoilla vahvistavat digitaitoihin, työelämätaitoihin ja urasuunnittelutaitoihin läpi elämän liittyvää sisältöä ja tarjontaa koulutuksissaan.